

Szakonyi Károly

88 és fél

Szinetár Miklós új könyve

Terjedelemben egy fejezettel több ez az új könyv, vagyis azzal a *féllel,* amennyivel írója is idősebb lett tavaly óta. Formátumra is hasonló, az előző könyv borítóján szemüvegét levéve áll, mint egy tanár, aki éppen befejezte az órát, a mostanin szemüvegesen, mutatóujját figyelmeztetőn tartva, komolyan néz ránk, mint az a tanár, aki éppen tanít.

Tanít? Nem, nem mondanám, inkább beszélget velünk. Kilencvenedik esztendeje küszöbén a sokat megélt, tapasztalt ember módján úgy véli, nem haszontalan elmondani, mit gondol életről, világról, más országok szokásairól, művészetről, politikáról, szokásainkról, jó vagy rossz tulajdonságainkról, de nem kioktatóan, hanem bevonva minket töprengéseibe. Most is *arányokról, hangsúlyokról* beszél, *itt és most,* mint a 88 című̈ben, mert változatlanul foglalkoztatja a kérdés, miért nem lehet jól, jobban mérlegelni tetteinket, miért nem tudjuk életünkben, dolgainkban mi a fontos és mi a lényegtelen. Sokirányú tájékozottsága révén másról is szól. Pazar bőséggel tárja elénk morfondírozásait istenhitről éppen úgy, mint a hiteltelen magyarkodásról, a halálról és a lázadásról, mint emberi szükségletről, a mindenben hívők voltaképpeni hitetlenségéről, a nemzetek büszkeségéről, a politikusi ígéretek számonkérhetőségéről, arról, hogy mi is a luxus, a hiedelmek mögötti valóságról, de a hollywoodi filmekről is, meg arról, hogy miért ordít a reklám.

Külföldi utak élményei, melyek javarésztét vendégrendezések, fesztiválok során tapasztalta, ugyancsak lehetőséget adnak az *arányok és hangsúlyok* összevetésére. Szinetár négyszázötven oldalon felsorolhatatlanul sok mindenről beszél élvezetes stílusban, bölcs derűvel, ahogy rendezői pályáján is instruálta színészeit, operistáit itthon és Amerikában, Japánban, Oroszországban vagy bárhol a világban. Vagy ahogy tanított. Ahogy a televízió főrendezőjeként megoldotta a kényes helyzeteket. Mert tudta, hogy *mihez képest* jó vagy rossz, hasznos vagy haszontalan.

Kényelmesen, lassan jó olvasni ezt a könyvet, egy-egy fejezet után ölbe ejtve elgondolkodni a világ dolgain. Tovább forgatni fejünkben, hogy valóban: mi is az, hogy konzervatív valaki. Hogy mi legyen magántulajdonban és mi államiban, hogy tényleg mindenütt él-e a kasztrendszer, csak kevés helyen vállalják, meg hogy tényleg a demokrácia rákfenéje-e az általános választójog? Mert ilyenekről olvashatunk.

A könyv vége felé egy Seneca idézetet találunk: „*Mindennek kisebb jelentőséget kell tehát tulajdonítanunk, és mindent könnyű szívvel viselnünk, az emberhez illőbb nevetni, mint siránkozni az életen.*"

Igen. Négy és félszáz oldalon ott van ezernyi gondunk-bajunk. De hallgassunk Senecára. Ahogy a könyv szerzője is.

Megjelent: Kultúra.hu, 2022. 01. 11.